

Vuosimellinki

Årsmelding

Kvääninuoret
Kvengundommen
2024-2025

Årsmeldingen dekker perioden mellom
årsmøtet 2024 og årsmøtet 2025.

Innledning:

Kvääninuoret – Kvenungdommen har hatt et begivenhetsrikt år med flere større aktiviteter og god deltakelse. Sannhet- og forsoningskommisjonens rapport skulle opp i stortinget i november, og hele høsten før og etter det var mange gode møteplasser for oss. Med politiske parti, på stortinget og møter med andre minoriteter. Vi ser en økende interesse for kvensk kultur og representasjon, både blant våre egne medlemmer og andre aktører. Deltakelse på festivaler har gitt oss mange nye medlemmer, før året var omme hadde vi over 200 medlemmer unner 35 år.

Styret i Kvääninuoret:

Johtaaaja/leder:	Vebjørn Vinjar Karvonen
Toinen johtaaaja/nestleder:	Henrik Madsen
Styryjäsen/styremedlem:	Benedict Beldam
Styryjäsen/styremedlem:	Reidun Antonette Johansen Bergland
Styryjäsen/styremedlem:	Vanja Pedersen

Varajäsenet - Varamedlemmer

Elisabeth Seppola 1. vara

Tina Eline Kristensen 2. vara

Tirill Seppola Simonsen 3. vara

Styyremöötit – Styremøter

Det har vært god og høy aktivitet i 2024. Det har blitt avholdt 4 fysiske og 2 digitale styremøter. Aktiviteten utover styremøtene har også vært omfattende hvor styrets representanter har deltatt alene, eller sammen med andre i styret, på arrangementer med invitasjoner, eller som engasjert kven med tilknytning til styret.

Styret har også hatt aktivitet utover styremøter i form av arbeidsutvalg, og prosjekter. Styret har formelt delegert ansvarsområder seg imellom, men deltagelsen har i praksis vært kollektiv.

Styremøtene våre har i perioden vært i Oslo, da brorparten av styremedlemmene våre bor der. Det har medført kostnadsbesparelser i form av reise og overnatting. I løpet av perioden har vi fått en avtale med Anker Hotel som også bistår med møtelokaler. I fremtiden ville det vært hyggelig om styret også besøker det kvenske kjerneområdet, og legger opp til møter og studieturer der.

Jäsenet – Medlemmer

Ved årsslutt har Kvenungdommen 141(239 totalt med lokallagene sine) medlemmer i alderen 15-35. Juli 2024 var den måneden med flest nye innmeldinger. Riddu Ridđu var en arena for direkte innmeldinger, og vi ser at det å delta på festivaler vil være viktig for økning av medlemstallet.

Prosjekt: Åndelig Håndverk

I oktober gikk kvenungdommen til verks med et smikurs i Skibotn som et svar på prosjektet Åndelig Håndverk. Fra 11. - 13. Oktober var der 8 medlemmer som ble invitert til den gamle markedsplassen i Skibotn for å lære seg den gamle kunsten å smi et knivblad.

Prosjektet var et samarbeid mellom Kvenungdommen, Nord-Troms Museum og språksenteret i Storfjord. Prosjektmidlene ble bevilget fra UNESCO under posten immateriell kulturarv. Vebjørn fikk mandat fra styret til å sende søknaden i forrige periode, vedtatt tilskuddssum ble på 75'000,-kr. Med disse rammene satte styret ned et arbeidsutvalg bestående av Vebjørn og Benedict, som ble supplert med Henrik i slutfasen av planleggingen. Fra styret deltok også Vebjørn og Henrik i løpet av samlingen.

Nord-Troms museum bisto med læremester Hans Erik Olsen (avbildet under), som er en meget dyktig smed, og historieforteller. I løpet av samlingen holdt han også

foredrag hvor han trakk de historiske linjene mellom smiekunsten og den kvenske kulturen. Hans Erik bidro til at samtlige deltagere endte opp med et fullstendig produkt, og vi setter stor pris på hans tålmodighet og vilje til å formidle.

På kursets første dag avsluttet vi dagen på Hottigården i Skibotn, og styremedlem i NKF-Rk Leif Bjørnar Seppola kom på besøk og sang et par finske og kvenske viser for oss, samt fortalte litt om historien til gården som i løpet av den siste tiden er fredet av riksantikvaren, og står som et kvensk kulturminne i aktiv bruk.

Deltagerne var i aldersspenn fra 16 til 30 år, og kom reisende fra Oslo i sør, til Svalbard i nord. Overnattingen foregikk på Skibotn Camping like ved den gamle markedsplassen, og vi kjøpte mat til arrangementet selv, samt spiste middag på den lokale bistroen.

Baktanken til prosjektet var at unge mennesker med et kvensk engasjement skal få muligheten til å utforske den immaterielle kulturarven vi bærer på, gjennom det fysiske. I arbeidet vårt møter vi ofte på fortiden, i det vi skal ta fatt i nåtiden og fremtiden, men det kan være vanskelig å orientere seg, og å føle en ekte tilknytning

til hva vi kvener egentlig er. Gjennom å leve som en kven – slik de gjorde før fornorskningen, kanskje vi klarer å leve oss inn i deres tanke – og verdisett? Og kanskje det kan være med på å styrke vår felles identitet, og være med å forme tankene om femtiden.

Vebjørn i smia i Skibotn

Erfaringer fra arrangementet

Det ble nevnt at deltagerne kom fra Oslo i sør til Svalbard i nord. Dette er selvfølgelig en styrke, og vi setter pris på at vår organisasjon har fått så bred spennvidde at vi kan invitere kvener fra hele landet. Problemet er reise og logistikk. Vi ønsker å tilgjengeliggjøre alt vi gjør, men møter ofte kvist i at midlene ikke strekker til. Det er allerede søkt om midler til UNSECO om å gjenta åndelig håndverk i 2025. I 2024 ble arrangementet gjennomført med 75'000kr i budsjett, men det bør antagelig være minst 100'000.

Det bør også settes ned en komité for å arbeide frem mot gjennomføring tidlig i perioden, og komiteen bør ha minst 3 deltagere, og koordinere styret deretter.

Språkprosjektet Käytä Kieltä

Käytä Kieltä var et stort og omfattende prosjekt i 2024, med et budsjett på kr. 220000, som nådde ut til 150 medlemmer. Språkpakken ble utviklet og produsert av et arbeidsutvalg bestående av Elisabeth og M. Seppola Simonsen, Sofie Kampen, og Kaisa og Ilja Nicolaysen Sundelin. Som en del av dette prosjekter sende vi ut kvensk kalender, klistremerker, språktips, refleks, postkort, strykelapper og pins til medlemmer helt gratis. Noen fikk også en egen käytä kieltä skrivebok.

Vi fikk mange positive tilbakemeldinger og medieoppslag. Språkprosjektet er noe som mange har lagt merke til og ikke minst på grunn av god oppfølging på Instagram underveis.

Illustrasjon for käytä kieltä av Elisabeth Seppola Simonsen.

Festival/Marked sommeren 2024

Pajalamarkedet: Henrik Madsen dro i lag med leder Kristin og Generalsekretær Vilde til Sverige. Her møtte de Str-t og deltok på arrangementer med dem. Henrik skriver i etterkant «Møte med familiens historie var sterkt og lærerikt, det er det største jeg tar med meg fra reisen» Møter i Pajala var første skritt på veien mot samarbeidsprosjektet Kväänimarkkinat 2025.

Riddu Riđđu: i vakre Manndalen i Kåfjord. Her ble vi kjent med mange flotte mennesker fra hele verden, alle med felles deres solidaritet med urfolk, nasjonale minoriteter, og verdens undertrykte. Vi takker for gode samtaler, musikken og kulturen. Kvääninuoret er også takknemlig for de nye vennskap og medlemmer vi fikk under festivalen!

Benedict Beldams kunstprosjekt "Löyly"

Kvääninuoret ble representert gjennom Benedict Beldams kunstprosjekt "Löyly" ved Deichman Sommerbibliotek, Harpefoss Kunstarena, Public Retreat på Radio Rakel, samt Varanger Saunafestival i 2024. Lydverket består av lyder av damp, kvensk sang og saunahistorier med unge kvener gjennom Kvääninuorets medlemssamlinger i saunaer landet over, realisert med finansiell støtte fra Heidi Nilima Monsens minnestipend.

Andre prosjekter og deltagelser

- Kommunal- og distriktsdepartementet avdeling for urfolk og nasjonale minoriteter inviterte til samling 9. og 10. september, her deltok to fra styret.
- Møte med ulike politiske partier aug-oktober
- Høring i utdannings- og forskningskomiteen onsdag 23.10.2024, torsdag 24.10.2024, Vanja P. deltok. Her hadde en også sendt inn høringsforslag på forhånd, som handlet om Landsdekkende kvensundervisning- skrevet av Elisabeth S. Simonsen.

- Samling med andre minoriteter i kontaktforum nov. 2024 (avbildet under).

- Sannhet og Forsoning- Høring på stortinget 12. november – Her deltok
- Kontaktforum. 26. november 14.00-17.00, plenumsdebatt.
- Deltagelse i forskningsprosjektet KASUTA ved Sofie Kampen
- Deltagelse i forskningsprosjektet InvolveMENT ved Sofie Kampen, Torill Bakken og M. Seppola Simonsen
- Deltakelse og formøte for søknad til LNU ved Vanja Pedersen
- Nordic Cities for LGBT+ Safety - Mottakelse på Oslo Rådhus for deltakere fra Danmark, Finland, Island, Norge og Canada. Ved Vanja Pedersen og Benedict Beldam deltok,
- Statsbudsjettøring 22. oktober ved Henrik Madsen, samt påfølgende innspill og medieoppslag. Det ble også sendt ut pressemelding.
- Stand på Grieghallen 15. august i forbindelse med studieåpning ved Henrik Madsen
- 15. juni deltok kvenungdommen på bannermaling på Samisk Hus Oslo
- Deltakelse på Natur – og Ungdoms samling for miljø og menneskerettigheter 28. april ved Elisabeth Seppola Simonsen
- Deltakelse på Nkf-Rk årsmøte i Alta 20.-21. april
- Vebjørn deltok på høring hos Kontroll- og Konstitusjonskomiteen om Sannhet- og forsoningsrapporten i lag med Nkf-Rk om kvensk språk, kultur og identitet

- Deltagelse på KDDs kontaktforum for nasjonale minoriteter, ved Elisabeth og M. Seppola Simonsen
- 3 møter med Bufdir ved Henrik Madsen
- Medlemssamling for unge kvener og skogfinner i april i anledning forestillingen Karhutanssi på Operahuset i Oslo

Henrik og Thea styrer Landsstyremøte til Nkf-Rk høsten 2024

Kvääninuoret meediassa - Kvenungdommen i media

Kvenungdommen har støtt og stadig kommet på trykk. Under finner du noen eksempler:

- I Ruijan- Kaiku med språkpakken. De skriver: «Språkpakken, den kommer nå til nytte for de heldige som fikk sikret seg en slik eksklusiv forsendelse. Alt fra privatpersoner og skoler, til museer, barnehager og andre drar nå nytte av det nyskapende produktet i sin språkopplæring.»
- Nrk Kvääni Gjennom språkpakken får unge kvener blant annet mulighet til å lære og øve på enkle hverdagsord og fraser. «– Det er i utgangspunktet en nybegynnerpakke som gir mulighet til å lære og øve på enkle hverdagsord og

fraser. Men den vil også passe for de som kan en del fra før.» Forteller Sofie Kampen.

- Nrk Kvääni- Henrik stiller spørsmål «Hvorfor får sarkofag mer penger enn vårt språk- og kulturarbeid?
- Nrk Kvääni/Ruijan-Kaiku/Nordnorsk Debatt «Reduksjon i det kvenske opplæringstilbudet er feil vei å gå» opprop av Vanja Pedersen og Elisabeth Seppola Simonsen.
- Et åpent brev fra Henrik og Sofie til NRK: Når det «usynlige folket» blir synlig og usynliggjort samtidig». Mener NRK gikk over streken: «– Når vi blir latterliggjort, gjør det vondt». Innspill til Nordnorsk debatt om nedlatende holdninger. Invitert til Dags18, men NRK ville ikke stille.
- Ruijan Kaiku: «Kan disse eldgamle språkene bære spor av en grunnleggende flytende forståelse av mennesket?» Reisebrev fra Benedict.
- Leder Vebjørn karvonen var med på julekalender til Ruijan Kaiku

Takk for et lærerikt og godt år i 2024! - Hilsen Styret